

NOWE ODMIANY ZIEMNIAKA 2021

NEW POTATO CULTIVARS 2021

dr inż. Tomasz Lenartowicz¹, dr inż. Magdalena Grudzińska², dr inż. Tomasz Erlichowski³

¹Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych, 63-022 Słupia Wielka

²COBORU, Zakład Doświadczalny Oceny Odmian w Białogardzie

³Agrico Polska, sp. z o.o., ul. Legionów Polskich 19, 84-300 Łębork

e-mail: t.lenartowicz@coboru.gov.pl

Streszczenie

Bielik – b. wczesna jadalna, typ sałatkowy (AB), smak dość dobry, bulwy średniej wielkości, okrągło-owalne, oczka płytkie, skórka żółta, miąższ kremowy. Odporna na wirus Y, dość podatna na zarazę. Głównie do uprawy na wczesny zbiór; **Piwonia** – b. wczesna jadalna, typ ogólnoużytkowy (B), smak dobry, bulwy średniej wielkości, owalne, oczka bardzo płytkie, skórka i miąższ żółte. Odporna na wirus Y, dość podatna na zarazę. Głównie do uprawy na wczesny zbiór; **Nasturcja** – b. wczesna jadalna, typ sałatkowy (AB), smak dość dobry, bulwy średniej wielkości, okrągłoowalne, oczka płytkie, skórka żółta, miąższ jasnożółty. Odporna na wirus Y, dość podatna na zarazę; **Provita** – wczesna jadalna, typ od sałatkowego do ogólnoużytkowego lekko mączystego (AB-BC), smak przeciętny, bulwy średniej wielkości, oczka dość płytkie, skórka i miąższ fioletowe. Odporna na wirus Y, dość podatna na zarazę; **Fala** – wczesna skrobiowa, średnio 20,3%, plon skrobi powyżej 90 dt z ha. Bulwy okrągło-owalne, skórka żółta, miąższ kremowy. Wysoko odporna na wirus Y, średnio odporna na zarazę. Okres wegetacji ok. 100 dni będzie umożliwił jej wczesny przerób w zakładach przetwórstwa skrobiowego.

Słowa kluczowe: charakterystyka odmian, ziemniak

Abstract

Bielik – very early edible, salad type (AB), fairly good taste, medium-sized tubers, round-shaped, shallow eyes, yellow peel, creamy flesh. Resistant to potato virus Y (PVY), quite susceptible to late blight. Primarily for early harvest cultivation; **Piwonia** – very early edible, the all-purpose type (B), good taste, medium-sized tubers, oval, very shallow eyes, yellow skin, and flesh. Resistant to PVY, quite susceptible to late blight. Primarily for early harvest; **Nasturcja** – very early edible, salad type (AB), fairly good taste, medium-sized tubers, round-oval, shallow eyes, yellow skin, light yellow flesh. Resistant to PVY, quite susceptible to late blight; **Provita** – early edible, type from salad to all-purpose slightly starchy (AB-BC), average taste, medium-sized tubers, relatively shallow eyes, purple skin, and flesh. Resistant to PVY, quite susceptible to late blight; **Fala** – early starchy, average 20.3%, starch yield above 9 t per ha. Round-oval tubers, yellow skin, cream flesh. Highly resistant to PVY, moderately resistant to late blight. The vegetation period of about 100 days enables its early processing in starch processing plants.

Keywords: potato, variety characteristics

W dniu 19 stycznia 2021 r. odbyło się posiedzenie komisji ds. rejestracji odmian ziemniaka zorganizowane przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej. Z uwagi na panujący stan pandemii w naszym kraju miało ono formę wideokonferencji.

Posiedzenie poprzedzone zostało medialnym spotkaniem członków komisji z przedstawicielami jednostek zgłaszających odmiany i zaproszonymi użytkownikami odmian ziemniaka, na którym mieli oni możliwość przedstawienia swoich uwag oraz dodatkowych informacji i argumentów w odnie-

sieniu do odmian ziemniaka będących przedmiotem opiniowania przez komisję.

Na podstawie sformułowanych zamierzeń rejestrowych, opartych na dwuletnich doświadczeniach urzędowych, określających wartość gospodarczą odmian (WGO) i potwierdzających ich odrębność, wyrównanie i trwałość (OWT), oraz pozytywnych opinii członków komisji dyrektor COBORU podjął decyzję o wpisaniu do krajowego rejestru (KR) pięciu odmian ziemniaka.

Obecnie znajdują się w nim 104 odmiany, w tym 78 krajowych. Grupę jadalnych tworzy 19 odmian bardzo wczesnych, 22 wczesne, 31 średnio wczesnych i trzy średnio późne. Liczba odmian skrobiowych w porównaniu z ubiegłym rokiem powiększyła się o jedną i jest ich łącznie 29. We Wspólnotowym Katalogu Odmian Roślin Rolniczych (CCA) z końcem 2020 r. wpisane były 1724 odmiany ziemniaka.

Tabela 1

**Udział poszczególnych grup odmian ziemniaka
w Krajowym Rejestrze Odmian w 2021 r. (stan na 26 stycznia 2021)**

Typ użytkowy	Grupa wczesności					Krajowe	Zagraniczne
	bardzo wczesne	wczesne	średnio wczesne	średnio późne	późne		
	liczba odmian w KR						
Jadalne	19(3)	17	26(4)	2(1)	-	51	13
- przetwórstwo	-	5	5	1	-	1	10
Skrobiowe	-	3	13	5(1)	8	26	3
Łącznie	19	25	44	8	8	78	26

W ostatnich latach liczba odmian ziemniaka zgłaszanych i przyjmowanych do urzędowych badań spadała. Zagraniczne firmy hodowlano-nasienne ograniczyły dopływ informacji o odmianach poprzez niezgłaszanie ich do KR. W roku 2021 w urzędowych badaniach będą uczestniczyć 23 rodzime odmiany pochodzące z HZ Zamarte i PMHZ Strzekęcino oraz jedna z HZPC (Columbia). Wśród tych odmian nie ma żadnej o deklarowanej przydatności do produkcji frytek lub chipsów.

W ubiegłym roku aż 11 odmian opuściło krajowy rejestr. Na wniosek zachowującego skreślono odmiany: Aldona, Aruba, Augusta, Berber, Dali oraz Viviana. Dla pięciu wygasł okres wpisu: Ditta, Fianna, Fresco, Latona oraz Sante. Dużej grupie odmian, bo aż 19, przedłużono okres wpisu o kolejne dziesięć lat: Bila, Bryza, Bzura, Cedron, Denar, Głada, Jasia, Harpun, Hinga, Ikar, Irga, Irys, Pasja Pomorska, Rumpel, Satina, Skawa oraz Vineta.

Tegoroczne nowości odmianowe wzbogacają krajowy rejestr o trzy odmiany bardzo wczesne przeznaczone głównie na wczesny zbiór, pierwszą odmianę o fioletowym miąższu oraz wczesną odmianę skrobiową.

Nowości odmianowe 2021

BIELIK – bardzo wczesna odmiana jadalna hodowli HZ Zamarte, w typie konsumpcyjnym sałatkowym (AB), o dość dobrym smaku. Cechuje ją szybkie tempo tuberyzacji. Bulwy są średniej wielkości, o regularnym kształcie, okrągłoowalne, o płtykich oczkach, żółtej skórce i kremowym miąższu. Po 24 godzinach od ugotowania miąższ nie wykazuje dużej skłonności do ciemnienia. Odporna na wirus Y, dość podatna na zarazę ziemniaka. Zalecana głównie do uprawy na wczesny zbiór.

PIWONIA – bardzo wczesna odmiana jadalna hodowli HZ Zamarte, w typie konsumpcyjnym ogólnoużytkowym (B), o dobrym smaku. Cechuje się szybkim tempem tuberyzacji. Bulwy są średniej wielkości, o bardzo regularnym kształcie, owalne, o bardzo płtykich oczkach, żółtej skórce i żółtym miąższu. Bulwy surowe oraz po ugotowaniu nie ciemnieją nawet po 24 godzinach. Odporna na wirus Y, dość podatna na zarazę ziemniaka. Zalecana głównie do uprawy na wczesny zbiór.

Tabele 2, 3 i 4 przedstawiają wyniki doświadczeń rejestrowych COBORU, realizowanych w 8 lokalizacjach dla odmian jadalnych i 7 dla odmian skrobiowych

Tabela 2

ZIEMNIAK – odmiany jadalne bardzo wczesne

Lp.	Odmiana	Plon ogólny (dt z ha)				Plon handlowy (dt z ha)				Zawartość skrobi (%)	Długość okresu wegetacji (dni)
		I termin zbioru		II termin zbioru		I termin zbioru		II termin zbioru			
		2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019		
	wzorzec	235	189	491	350	214	165	463	310	12,5	82
1.	Impresja 2015	103	102	121	119	101	99	121	119	-0,7	6
2.	Denar 1999	97	97	111	105	96	99	112	106	0,4	3
3.	Impala 2003	103	96	106	110	103	99	106	112	0,1	0
4.	Tonacja 2016			107	91			109	95	-0,2	2
5.	Tacja 2016	109	105	101	96	105	101	98	90	1,2	1
6.	Surmia 2020	85	99	91	101	86	105	90	105	0,8	2
7.	Riviera 2015	104	117	83	95	108	128	84	100	-1,0	-7
8.	Werbena 2020	99	111	81	85	100	117	80	83	-0,6	-6
.	wpisane do KR										
9.	Bielik	107	106	93	94	111	110	95	96	-0,5	-5
10.	Piwonia	118	104	92	86	117	104	92	84	-1,0	-4
11.	Nasturcja	108	100	92	83	110	105	92	81	-0,6	-5

procent wzorca

odchylenie od wzorca

Tabela 3

ZIEMNIAK – odmiany jadalne wczesne

Lp.	Odmiana	Plon ogólny (dt z ha)		Plon handlowy (dt z ha)		Zawartość skrobi (%)		Długość okresu wegetacji (dni)
		2020	2019	2020	2019	2019-2020	2020	
		procent wzorca		procent wzorca		odchylenia od wzorca		
	wzorzec	527	369	489	337	14,0	13,7	91
1.	Michalina	108	122	109	120	-0,7	-0,5	8
2.	Bohun	112	109	109	105	0,0	0,7	4
3.	Gwiazda	105	114	106	115	-0,5	-1,2	8
4.	Ignacy	107	106	108	107	0,2	0,2	-2
5.	Bellarosa	100	91	102	95	-0,7	-0,5	-3
6.	Vineta	100	86	98	86	0,1	-0,2	-8
7.	Madeleine	90	97	92	98	-1,6	-1,7	1
8.	Magnolia	94	91	92	90	3,3	2,9	-1
9.	Stokrotka	98		98			0,4	-3
10.	Ismena	86		85			-0,6	-5
	wpisana do KR							
11.	Provita	58	63	50	58	-0,5	-1,6	-9

Tabela 4

ZIEMNIAK – odmiany skrobiowe wczesne i średnio wczesne

Lp.	Odmiana	Plon ogólny (dt z ha)		Plon skrobi (dt z ha)		Zawartość skrobi (%)		Długość okresu wegetacji (dni)
		2020	2019	2020	2019	2020	2019	
		procent wzorca		procent wzorca		odchylenia od wzorca		
	wzorzec	395	346	80,8	67,6	20,6	19,3	113
1.	Mieszko (2015)	117	99	117	98	0,1	-0,6	6
2.	Kuba (1999)	116	113	112	103	-0,6	-1,7	5
3.	Jubilat (2011)	106	90	112	99	1,4	1,9	2
4.	Zuzanna (2007)	112	96	111	97	-0,1	0,0	-6
5.	Szyper (2014)	103	98	105	97	0,5	-0,1	-6
6.	Kaszub (2012)	89	94	93	102	0,3	1,7	3
7.	Widawa (2015)	81	105	79	100	-0,6	-1,0	-6
8.	Boryna (2012)	73	104	71	104	-0,6	0,0	7
9.	Partner (2019)	102		98		-0,5		-7
	wpisana do KR							
10.	Fala	83	94	84	97	0,1	0,5	-13

NASTURCJA – bardzo wczesna odmiana jadalna hodowli HZ Zamarte, w typie konsumpcyjnym sałatkowym (AB), o dość dobrym smaku. Cechuje ją szybkie tempo tuberyzacji. Bulwy są średniej wielkości, o bardzo regularnym kształcie, okrągłoidalne, o płtykich oczkach, żółtej skórce i jasnożółtym miąższu. Bulwy surowe oraz po ugotowaniu nie wykazują tendencji do ciemnienia. Odporna na wirus Y, dość podatna na zarazę ziemniaka.

PROVITA – wczesna odmiana jadalna hodowli HZ Zamarte, w typie kulinarnym od sałatkowego do ogólnoużytkowego lekko mączystego (AB-BC), o przeciętnym smaku. Bulwy są średniej wielkości, o regularnym kształcie i dość płtykich oczkach, skórka fioletowa, miąższ fioletowy. Taka barwa

miąższu bulw pochodzących z plantacji w znacznym stopniu zawirusowanych może wykazywać marmurkowatość (jasnożółte przebarwienia), dlatego też zaleca się korzystanie wyłącznie ze zdrowego materiału sadzeniakowego. Odporna na wirus Y, dość podatna na zarazę ziemniaka. Potencjał plonowania przeciętny.

FALA – wczesna odmiana skrobiowa hodowli PMHZ Strzekęcino. Skrobiowość średnio 20,3%, plon skrobi w dwuletnich badaniach – powyżej 90 dt z ha. Plon oraz wielkość bulw średnie. Bulwy okrągłoidalne, skórka żółta, miąższ kremowy. Wysoko odporna na wirus Y, średnio odporna na zarazę ziemniaka. Okres wegetacji wynoszący ok. 100 dni będzie umożliwiał jej wczesny przerób w zakładach przetwórstwa skrobiowego.

